

Sygn. akt V Pa 92/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jacek Wilga

Sędziowie: SSO Krzysztof Głowczyński, SSO Andrzej Marek (spr.)

Protokolant star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2016 r. **w Legnicy**

na rozprawie

sprawy z powództwa R. Z.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna Oddział: Zakłady (...) w L.

o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie IV Wydziału Pracy

z dnia 27 września 2016 r.

sygn. akt IV P 142/16

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 września 2016 r. Sąd Rejonowy - Sąd Pracy w Lubinie oddalił powództwo R. Z. przeciwko (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w L. o ustalenie wykonywania pracy górniczej. Powód domagał się ustalenia, iż sprawowanie przez niego mandatu posła w okresie od 14 października 1993 roku do 30 listopada 2015 roku jest równoznaczne w skutkach prawnych, w zakresie zaliczenia tego okresu, jako okresu pracy górniczej, uprawniający powoda do emerytury górniczej.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy – powołując się na orzecznictwo sądowe - uznał, że po stronie powoda brak jest interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. Przesłanka ta nie zachodzi bowiem, jeżeli możliwe są inne formy ochrony praw powoda niż powództwo o ustalenie, a więc gdy w danej sytuacji faktycznej i prawnej ma on możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie. Istotą powództwa o ustalenie jest bowiem zapobieżenie zagrożeniu prawom powoda, jak też zniesienie stanu niepewności w zakresie tych praw. Taki zakres ochrony celowy jest wówczas, gdy

powód nie może poszukiwać zabezpieczenia swoich praw w powództwie o świadczenie. W niniejszej sprawie, z ustaleń Sądu wynikało, iż powództwo o ustalenie, że okres sprawowania przez powoda mandatu posła jest równoznaczne z wykonywaniem przez niego pracy górniczej, zostało wniesione dlatego, że ewentualne jego uwzględnienie dawałoby mu możliwość ustalenia okresu zatrudnienia uprawniającego go do uzyskania uprawnień do emerytury górniczej. Wobec powyższego powództwo o ustalenie i rozstrzygnięcie sprawy miałyby służyć innej sprawie, a to sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Tymczasem o spełnieniu przesłanek do uzyskania świadczenia emerytalnego powinien decydować organ rentowy a następnie – w przypadku skierowania odwołania przez ubezpieczonego – Sąd Ubezpieczeń Społecznych.

Apelację wniósł powód zarzucając temu wyrokowi:

- naruszenie art. 28 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora poprzez przyjęcie, iż nie daje on podstawy do wystąpienia po stronie powoda interesu prawnego w powództwie o ustalenie, podczas gdy powyższy przepis stanowi taką podstawę.

- naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez niewłaściwą jego wykładnię w zakresie prawa powoda do dochodzenia roszczenia, podczas gdy w treści uzasadnienia sąd orzekający potwierdza sens i prawo powoda do dochodzonego roszczenia,

- naruszenia art. 189 k.p.c. poprzez uznanie, iż powód nie ma interesu prawnego w dochodzeniu roszczenia.

Powołując te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, iż sprawowanie przez powoda mandatu posła w okresie od 14 października 1993 roku do 30 listopada 2015 roku jest równoznaczne w skutkach prawnych, w zakresie zaliczenia tego okresu, jako okresu pracy górniczej, uprawniający powoda do emerytury górniczej ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła zostać uwzględniona. Rozstrzygnięcie Sadu Rejonowego jest bowiem prawidłowe.

Na wstępie należy przypomnieć, iż uwzględnienie powództwa o ustalenie uwarunkowane jest istnieniem po stronie powoda interesu prawnego w ustaleniu prawa lub stosunku prawnego (art. 189 k.p.c.), co oznacza, że spełnienie tej przesłanki jest warunkiem, bez którego powództwo nie może zostać uwzględnione i czyni zbędnym merytoryczne rozważania odnośnie istnienia spornego prawa. Zasadniczym motywem rozstrzygnięcia Sądu I instancji był właśnie brak interesu prawnego powoda w ustaleniu jego prawa do żądanego zwiększenia dodatku stażowego, a to nie zostało skutecznie zakwestionowane w apelacji.

Prawidłowe pozostają rozważania Sądu Rejonowego, które Sąd Okręgowy podziela, dotyczące istnienia (nieistnienia) interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. Nawet gdyby definiować interes prawny w możliwie najszerszy sposób (jako potrzebę wprowadzenia pewności co do istnienia określonego stosunku prawnego lub prawa, w celu zapewnienia powodowi pełnej ochrony prawnej w zakresie wszystkich możliwych skutków prawnych, jakie występują obecnie oraz jakie obiektywnie rzecz biorąc mogą wystąpić w przyszłości, jako następstwa spornego stosunku prawnego lub prawa), to i tak na pytanie o istnienie tak rozumianego interesu prawnego powoda w niniejszej sprawie należało udzielić odpowiedzi przeczącej.

Od dawna bowiem utrwalony jest w orzecznictwie sądowym pogląd dotyczący dopuszczalności powództwa o ustalenie wskazujący, iż powództwo takie nie może służyć zdobyciu dowodu w ewentualnym przyszłym postępowaniu sądowym lub administracyjnym, czy też sprawdzeniu, czy istnieją przesłanki do wystąpienia z żądaniem wobec pozwanego lub osób trzecich (poza powołanym przez Sad Rejonowy orzecznictwem por. wyrok SA w Warszawie z 5 stycznia 2016 r., I ACa 1555/15). Z treści żądania pozwu i apelacji wynika bezspornie, że wyrok ustalający powodowi jest potrzebny w sprawie o emeryturę jako dowód spełniania przesłanki wynikającej z art. 28 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. W świetle powołanego orzecznictwa jest to niedopuszczalne. Nie nastąpiło więc naruszenie art. 189 k.p.c.

Niezrozumiałe są natomiast - zawarte w pkt 1 i 2 apelacji - zarzuty naruszenia art. 233 k.p.c. i art. 28 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Pierwszy dotyczy bowiem swobodnej oceny dowodów przez sąd orzekający. Skarżący nie wskazał w jaki sposób przepis ten miałby zostać naruszony skoro Sąd ten nie dokonywał takiej oceny poprzestając na wykluczeniu istnienia u powoda interesu prawnego przy niespornym stanie faktycznym, a drugi traktuje o skutkach prawnych (w zakresie uprawnień pracowniczych) okresu pobierania przez posła lub senatora uposażenia. Żadnego z powołanych przepisów Sąd Rejonowy nie naruszył. Swoją drogą z treści pozwu wynika, że całe żądanie powoda zmierzało do uzyskania wyroku, w którym sąd dokonałby wykładni art. 28 art. ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora w sposób dogodny dla powoda i który to wyrok powód mógłby przedłożyć organowi rentowemu jako dowód spełnienia przesłanki stażowej w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Takie żądanie w ramach art. 189 k.p.c. jest niedopuszczalne.

Z tych przyczyn apelacja - na podstawie art. 385 k.p.c. – podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 9 ust 1 pkt 1 i § 10 ust 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (sprzed zmiany obowiązującej od 27 października 2016 r.).

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński